



INSTITUTIONEN FÖR HISTORISKA STUDIER

Dnr: V 2017/667

Avsändare

Institutionen för historiska studier
Lars Nyström, lars.nystrom@history.gu.se
utbildningsansvarig, viceprefekt,

Mottagare

Humanistiska fakultetsstyrelsen

Åtgärdsplan för kurser inom huvudområdet Antikens kultur och samhällsliv

Inledning

I enlighet med den ”Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå med extern bedömning 2017–2023” (Dnr V 2017/667) som fastställts av Humanistiska fakulteten inkommer Institutionen för historiska studier med åtgärdsplan rörande de utbildningar som ingått i det tredje utvärderingsklustret vid institutionen, nämligen kurserna inom huvudområdet Antikens kultur och samhällsliv. Utgångspunkt för föreslagna åtgärder är det utlåtande som den externa bedömaregruppen tagit fram (daterat 2024-01-22).

Den 2024-01-29 ägde ett återföringsmöte rum mellan institutionen och bedömaregruppen. Institutionen representerades på mötet av utbildningsansvarig Lars Nyström; studierektor i Antikens kultur och samhällsliv Kristian Göransson samt Lena Larsson Lovén lärarrepresentant och professor i ämnet. Föreliggande åtgärdsplan har utarbetats i samråd mellan dessa personer och beretts vid möten med institutionens ledningsgrupp (2024-03-04), dess grundutbildningsberedning, GRU (2024-02-20), ämneskollegium inom antikens kultur och samhällsliv (2024-03-07), samt Humanistiska fakultetens utbildningsberedning, HUB (2024-04-11).

Från institutionen vill vi först lyfta att vi är glada över det fina utlåtandet. Antikens kultur- och samhällsliv är det minsta ämnet vid institutionen vilket innebär större utmaningar vad gäller utbildningsekonomi och kursutbud. Desto mer glädjande blir det då att bedömarens skriver att vi erbjuder en utbildning av ”hög kvalitet”, att lärarkollegiet uppvisar ”en hög vetenskaplig och pedagogisk kompetens och skicklighet” att utbildningarna ”motsvarar högskoleförordningens

examensmål med god marginal”, samt att det ”framkommit mycket tydligt att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum”. Utvärderingsprocessen har präglats av en fin dialog och av en lyhörd, resonerande och konstruktiv ton. Flera av de punkter som lyfts i rapporten hör till frågor vi själva prioriterat: hur vi arbetat med progressionen på grundnivån, hur vi använder institutionens antikmuseum som resurs i våra kurser, hur vi integrerar exkursioner och museibesök i kursuppläggen samt hur vi som enda svensk ämnesinstitution erbjuder arkeologiska fältkurser vid Medelhavet. Det rådde också en samsyn med bedömargruppen att utbildningarnas syfte inte bara kan begränsas till den rätt smala yrkesutgången, utan att ämnet också har ett bredare bildningsuppdrag, vilket vi försökt svara upp mot i kursutbudet. Samtidigt pekar bedömarutlåtandet på områden som kan utvecklas eller förbättras.

Mest konkret är förslaget att skapa bättre möjligheter till praktik för studenter inom ämnet. Dyliga möjligheter finns idag genom den fakultetsgemensamma kursen *KAH100, Kvalificerad arbetslivspraktik med humanistisk inriktning*, men kunskaperna om denna kurs har dessvärre varit begränsad. Antalet studenter som idag gör praktik, exempelvis vid instituten i Rom och Aten eller vid olika muséer, är litet. Att fler fick en sådan erfarenhet skulle kunna bredda utbildningens yrkesutgång.

Praktikkurser i institutionens regi finns idag på två av våra programutbildningar, däribland Kulturarvsprogrammet (som kan läsas med AKS som profilämne). En tanke är att bredda antagningen till dessa kurser, alternativt att ta fram nya praktikkurser, antingen för ämnet eller för institutionens samtliga huvudområden. Oavsett vilken väg som väljs framstår det som strategiskt att bättre informera om olika praktikmöjligheterna och att stödja och uppmuntra studenterna att söka praktikplatser.

I utlåtandet berörs också för- och nackdelar med att bedriva utbildningen i programform, en fråga som diskuterades mer explicit vid platsbesök och återföringsmöte. Från institutionen har vi inte velat ta fram ämnesspecifika program för huvudområdena Antikens kultur och samhällsliv och Historia, främst därför att dyliga program skulle kunna skapa ett intryck av att yrkesutgången är större än vad den egentligen är. Vi gör även bedömningen att ämnet är för litet för att bära ett program.

Samtidigt går det redan nu att läsa Kulturarvsprogrammet med Antikens kultur och samhällsliv som profilämne. Dock begränsas de obligatoriska profilämnesstudierna genom de senaste revideringarna i utbildningsplanen till två terminer. Bakom denna reform låg ett behov av att stärka Kulturarv som huvudområde. Men det är samtidigt fortsatt möjligt för studenterna på programmet att läsa fördjupningskurs och därmed ta examen inom sitt profilämne, exempelvis AKS. Institutionen behöver utvärdera den senaste reformen. På sikt *skulle* en alternativ väg kunna vara att släppa Kulturarv som huvudområde i examen och i stället lyfta fram profilämnena som huvudväg genom utbildningen. En dylik förnyad översyn bör dock primärt ske utifrån ett programperspektiv och tas därför ej upp som konkret åtgärd i föreliggande åtgärdsplan, som avser huvudområdet AKS. En åtgärd som vi däremot redan nu kan genomföra är att bättre informera om möjligheterna att läsa AKS (och andra huvudområden) inom ramen för programmet. Här kan man använda sig både av digitala och fysiska kanaler med besök av studierektor, studievägledare och/eller programkoordinator på grund- och fortsättningskurser.

Under återföringsmötet fördes också en diskussion om kursstrukturen på avancerad nivå. Frågan lyftes även i vårt underlag till bedömarerna, där vi pekade på behovet att skapa nya kurser och ett tydligare sammanhang genom utbildningen. Då ett mastersprogram inte är aktuellt rör det sig snarare om att ta fram en rekommenderad studiegång där vi bygger in moment i teori och metod, öppnar för möjligheter till praktik samt kopplar ett större grepp över utbildningen.

I detta sammanhang berördes också frågan om utbildningens internationalisering, ett område som i utlåtandet implicit identifieras som ett utvecklingsfält. Vi håller med om att frågan behöver prioriteras. Institutionen behöver ta fram ytterligare kurser på engelska riktade till utbytesstudenter och även intensifiera arbetet med att skicka i väg och ta emot studenter.

Under återföringsmötet fördes även en diskussion om språkfrågan på mastersnivån. Kort landade diskussionen i slutsatsen att våra studenter för att kunna konkurrera om doktorandtjänster, jobb vid muséer och institut samt verka inom en internationell ämnesmiljö behöver fler engelskspråkiga inslag i utbildningen, men att vi samtidigt ska slå vakt om en svensk–nordiskspråklig utbildningsmiljö, samt även klargöra värdet av kunskaper i ytterligare språk som latin, grekiska, italienska och tyska för studenterna.

Utifrån diskussionen ovan föreslås följande åtgärder:

- *Utvecklingsprojekt för att stärka möjligheterna att göra praktik inom ramen för utbildningen, primärt på avancerad nivå. Medel avsätts för att a) identifiera lämpligt kursutrymme/ ta fram ny kurs; b) etablera kontakter med potentiella värdinstitutioner, c) information gentemot studenterna.*
- *Nya rutiner för att informera presumtiva studenter om möjligheterna att läsa AKS (och övriga profilämnena) inom ramen för Kulturarvsprogrammet.*
- *Ta fram ytterligare kurser på engelska, dels riktade mot utbytesstudenter, dels mot studenter inom studiegången på avancerad nivå.*
- *Ta fram en rekommenderad studiegång inom ämnet på avancerad nivå, med nya och befintliga kurser, innefattande kurser på engelska samt möjligheter för studenterna att genomföra praktik.*

Bilaga: Sammanställning av föreslagna åtgärder

| Åtgärd | Ansvarig | Tidplan |
|--|---|--|
| <i>1. Utvecklingsprojekt för att stärka möjligheterna att göra praktik inom ramen för utbildningen, primärt på avancerad nivå. Medel avsätts för att a) identifiera lämpligt kursutrymme/ ta fram ny kurs; b) etablera kontakter med potentiella värdinstitutioner, c) information gentemot studenterna.</i> | SVL, studierektor | Läsåret 2024–25 |
| <i>2. Nya rutiner för att informera presumtiva studenter om möjligheterna att läsa AKS (och övriga profilämnena) inom ramen för Kulturarvsprogrammet</i> | Programkoordinator, studierektor, SVL, kommunikatör | Genomförs inför antagning HT 2025 |
| <i>3. Ta fram ytterligare kurser på engelska, dels riktade mot utbytesstudenter, dels mot studenter inom studiegången på avancerad nivå.</i> | Studierektor, ÄK | Minst en ny kurs per målgrupp tas fram under läsåret 2024–25 |
| <i>4. Ta fram en rekommenderad studiegång inom ämnet på avancerad nivå, med nya och befintliga kurser, innefattande kurser på engelska samt möjligheter för studenterna att genomföra praktik.</i> | Studierektor, ÄK | På plats inför HT 2025 |